

UREDBA O DAVČNI REGIJSKI OLAJŠAVI ZA RAZISKAVE IN RAZVOJ

Pojasnilo DURS, št. 4200-114/2007, 10. 12. 2007

V Uradnem list RS, št. 110 z dne 3. 12. 2007 je objavljena Uredba o davčni regijski olajšavi za raziskave in razvoj (v nadaljevanju: uredba), ki jo je na podlagi prvega odstavka 55. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-2 (Uradni list RS, št. 117/06 in 90/07) in prvega odstavka 61. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 117/06 in 90/07), izdala Vlada Republike Slovenije. Uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS (16. člen), uporablja pa se z dnem, ko Evropska komisija odobri shemo državne pomoči.

Ministrstvo za finance je na podlagi 100. člena ZDDPO-2 in 3. točke 159. člena ZDoh-2 v Uradnem listu št. 90, z dne 5. 10. 2007, izdalo Obvestilo o uveljavitvi in začetku uporabe davčne regijske olajšave za raziskave in razvoj, s katerim obvešča, da sta določbi o regijski olajšavi za leto 2007 začeli veljati in se uporabljati 16. avgusta 2007, ker je ta dan Evropska komisija odobrila shemo te olajšave. To pomeni, da se davčna regijska olajšava, ki se obravnava kot državna pomoč, lahko uveljavlja od 16. avgusta 2007 (vključno s 16. avgustom) dalje, torej za tiste stroške vlaganj v notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti in stroške nakupa raziskovalno-razvojnih storitev, ki so nastali 16. avgusta 2007 ali kasneje ter za zneske tistih vlaganj v opremo, ki jo zavezanec uporablja pri notranji raziskovalno-razvojni dejavnosti oziroma stroške amortizacije te opreme, ki so nastali (oziroma se nanašajo) 16. avgusta ali kasneje.

V nadaljevanju navajamo nekaj poudarkov iz te uredbe, predvsem področja, ki so v tej uredbi razlikujejo od rešitev v Uredbi o davčni regijski olajšavi za raziskave in razvoj, ki se je uporabljala za leto 2006 (v nadaljevanju: uredba 2006):

Davčna regijska olajšava je dodatna davčna olajšava v višini 10 % oziroma 20 % vlaganj v raziskovalno-razvojne projekte, ki se lahko uveljavlja poleg splošne olajšave za vlaganja v raziskovalno-razvojne projekte. V letu 2006 so davčno regijsko olajšavo lahko uveljavljala le mikro, majhna in srednja velika podjetja*, po novi uredbi pa to **olajšavo lahko uveljavljajo vsa podjetja ne glede na velikost** (razen izjem iz 4. člena uredbe), in sicer:

- če imajo sedež in opravljajo svojo dejavnost na področjih države, ki imajo bruto domači proizvod na prebivalca nižji od poprečja države do 15 %, v višini 10 % vlaganj v raziskave in razvoj,
- če pa imajo sedež in opravljajo svojo dejavnost na področjih države, ki imajo bruto domači proizvod na prebivalca nižji od poprečja države za več kot 15 %, pa v višini 20 % vlaganj v raziskave in razvoj.

V četrtem odstavku uredbe je določeno, da **se ne uporablja za pomoč dejavnostim železniškega in cestnega prevoza ter za podjetja v težavah**, kot jih opredeljujejo Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C št. 244 z dne 1. 10. 2004, str. 2). V 9. točki te smernice je določeno, da za namene teh smernic Komisija šteje za podjetje v težavah, ko ni zmožno z lastnimi sredstvi ali s sredstvi, ki jih lahko pridobi od svojih lastnikov/delničarjev ali upnikov, preprečiti izgube, ki bi brez zunanjega posredovanja državnih organov kratkoročno ali srednjeročno skoraj gotovo ogrozila obstoj družbe.

Bistvena vsebinska usmeritev, katera vlaganja lahko štejejo za olajšavo za raziskave in razvoj, je, da naj olajšave spodbujajo resnično izvajanje dejavnosti raziskav in razvoja v podjetjih. Za uveljavitev davčne ugodnosti mora biti prisoten spodbujevalni učinek te ugodnosti na podjetje. V tretjem odstavku 5. člena uredbe je določeno, da mora davčni

zavezanec poročati davčnemu organu tudi o dejstvih oziroma okoliščinah, zaradi katerih ne bi bil upravičen do uveljavitve davčne regijske olajšave, na primer o kombinaciji državnih pomoči v skladu z 10. členom te uredbe v 30 dneh po nastopu takega dejstva oziroma okoliščine.

V uredbi je (8. člen) natančneje določeno, **kaj šteje pod raziskovalno-razvojno dejavnost**, in sicer raziskovalno-razvojne dejavnosti sestavljajo: osnovne raziskave, industrijske raziskave in eksperimentalni razvoj.

1. Za **osnovne raziskave** se šteje eksperimentalno ali teoretično delo, ki se v osnovi opravlja za pridobivanje novega znanja o temeljnih pojavov in dejstev, ki jih je mogoče opazovati, brez neposredne praktične uporabe.

2. Za **industrijsko raziskavo** se štejejo načrtovane raziskave ali kritične preiskave, usmerjene v pridobivanje novega znanja in spretnosti za razvoj novih proizvodov, procesov ali storitev ali za znatno izboljšanje obstoječih proizvodov, procesov ali storitev. Ti lahko vključujejo oblikovanje komponent kompleksnih sistemov, ki so potrebni za industrijske raziskave, zlasti za vrednotenje generične tehnologije, pri čemer so izključeni prototipi, kakor jih zajema eksperimentalni razvoj.

3. Za **eksperimentalni razvoj** se šteje pridobivanje, združevanje, oblikovanje in uporaba obstoječega znanstvenega, tehnološkega, poslovnega ali drugega ustreznega znanja in spretnosti za namene izdelovanja načrtov in ureditev ali oblikovanja za nove, spremenjene ali izboljšane proizvode, procese ali storitve. Ti lahko vključujejo na primer tudi druge dejavnosti, usmerjene v konceptualne opredelitve, načrtovanje in dokumentacijo novih proizvodov, procesov in storitev. Te dejavnosti lahko vključujejo proizvodne osnutke, risbe, načrte ali drugo dokumentacijo, če niso namenjeni tržni uporabi. Za eksperimentalni razvoj se šteje tudi razvoj prototipov za tržno uporabo in pilotnih projektov, pri čemer je prototip nujno končni tržni proizvod in je njegova izdelava predraga, da bi ga uporabili samo za namene predstavitve in vrednotenja. **V primeru poznejše tržne uporabe predstavitvenih ali pilotnih projektov se morajo vsi prihodki, ustvarjeni s tako uporabo, odšteti od upravičenih stroškov.**

Eksperimentalna proizvodnja in testiranje proizvodov, procesov ali storitev sta prav tako upravičena, če ju ni mogoče uporabiti ali preoblikovati za uporabo v industriji ali tržno uporabo. **Za eksperimentalni razvoj se ne šteje rednih ali občasnih sprememb proizvoda, proizvodnih linij, proizvodnih procesov, obstoječih storitev in drugih tekočih dejavnosti, čeprav take spremembe pomenijo izboljšanje.**

V uredbi (2006) je določeno, da med vlaganja v nakup raziskovalno-razvojnih storitev ne štejejo stroški, povezani z nakupom licenc, v novi uredbi pa je določeno, da **ne štejejo le tisti stroški, povezani z nakupom licenc**, ki bodo brez dodatne raziskovalno-razvojne dejavnosti davčnega zavezanca oziroma tretje raziskovalno-razvojne organizacije uvedene v izdelke, postopke oziroma storitve.

Po uredbi (2006) so se stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, ki se uporabljajo izključno za raziskovalno dejavnost, vključno z raziskavami, tehničnim znanjem in patenti, kupljenimi ali najetimi od zunanjih virov po tržni ceni, šteli kot upravičeni stroški, za katere se lahko uveljavlja olajšava, le v višini 70 %, po novi uredbi pa so **med upravičenimi stroški celotni stroški pogodbenih raziskav, tehničnega znanja in patentov**, ki so bili kupljeni ali je bilo za njih pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov po tržni ceni, kadar je bila transakcija opravljena med nepovezanimi strankami in ni temeljila na tajnem dogovoru, ter stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, uporabljenih izključno za raziskovalne dejavnosti.

Med upravičenimi stroški so za mala in srednja podjetja tudi stroški, povezani s pridobivanjem in potrjevanjem patentov in drugih pravic industrijske lastnine in sicer:

- vsi stroški, nastali pred podelitvijo pravice na izvirni stopnji pristojnosti, vključno s stroški, ki so povezani s pripravo vlaganjem in obravnavo prošnje, ter stroški, nastali pri obnovi prijave pred opredelitvijo pravice;
- stroški prevajanja in drugi stroški, nastali zaradi pridobivanja ali potrditve pravice na drugih stopnjah pristojnosti;
- stroški, nastali pri zaščiti veljavnosti pravice med uradno obravnavo prošnje in možnimi postopki za nasprotovanje, tudi če so nastali po podelitvi pravice.

Za upravičene stroške se pri **mikro podjetjih** upoštevajo tudi stroški nove tehnološke opreme, ki se uporablja tudi za eksperimentalni razvoj.

V 10. členu uredbe je določeno, da **vlaganj v raziskave in razvoj**, za katere zavezanci uveljavljajo znižanje davčne osnove po tej uredbi, **ni dovoljeno niti v celoti niti delno kombinirati z nobeno drugo obliko državnih pomoči in pomoči de minimis**. V Uredbi komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči *de minimis* (Ta uredba določa prag, pod katerim se šteje, da ukrepi pomoči ne izpolnjujejo vseh pogojev iz člena 87(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zato niso zavezani postopku uradne priglasitve iz člena 88(3) te Pogodbe) je določeno, da skupna pomoč *de minimis*, dodeljena kateremu koli podjetju, ne sme presegati 200.000 EUR v katerem koli obdobju treh proračunskih let. Skupna pomoč *de minimis*, dodeljena kateremu koli podjetju, ki deluje v cestnoprometnem sektorju, ne sme presegati 100.000 EUR v katerem koli obdobju treh proračunskih let.

V primeru, da je davčni zavezanec neupravičeno uveljavljal državno pomoč v obliki davčne regijske olajšave, mora znesek te državne pomoči, ki je enak znesku zmanjšanja davčne obveznosti v obliki davka od dohodkov pravnih oseb ali dohodnine zaradi uveljavljanja davčne regijske olajšave v vseh letih uveljavljanja, vrniti v enkratnem znesku skupaj z **obrestmi, ki se izračunajo v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek**.

V zvezi z izpolnjevanjem Obrazca za uveljavljanje davčne regijske olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj, ki je v Prilogi 1 uredbe, dodajamo, da je zavezancu dana možnost, da v primeru, ko ima večje število sorodnih projektov ali programov (npr. več kot tri), **lahko izpolni za sorodne projekte ali programe en obrazec**.

V primeru, da je **število zapisov** pod posamezno zaporedno številko v obrazcu večje od 10, zavezancu ni potrebno vnašati posameznih zapisov (računov, obračunov, prevzemnic ipd.) v obrazec, temveč izpolni samo skupni znesek. V tem primem mora imeti zavezanec specificirane podatke na razpolago in jih mora na zahtevo nemudoma predložiti davčnemu organu. Pod katerimi zaporednimi številkami so taki skupni zneski, zavezanec navede v **posebni izjavi**, ki je izpisana na koncu obrazca.

V **Prilogi 3** uredbe, kjer so podatki o raziskovalno-razvojnem projektu ali programu, je pod točko 5. dodano, da je treba pregledno predstaviti tudi razdelitev nalog med udeleženci raziskovalno-razvojnega projekta ali programa in sicer med notranjimi udeleženci in zunanjimi udeleženci, ni pa več točke 8., v kateri je bilo po uredbi (2006) treba navesti kazalce uspešnosti raziskovalno-razvojnega projekta ali programa.

** Upoštevajo se kriteriji iz direktive Commission Regulation 364/2004, ki velja od 1. 1. 2005 dalje:*

- *Mikro podjetje: ima manj kot 10 zaposlenih, letni prihodki in/ali bilančna vsota največ 2 milijona EUR,*
- *Majhno podjetje: ima manj kot 50 zaposlenih, letni prihodki in/ali bilančna vsota največ 10 milijonov EUR,*

- *Srednje podjetje: ima manj kot 250 zaposlenih, letni prihodki največ 50 milijonov EUR in/ali bilančna vsota manjša od 43 milijonov EUR*